

ELŐFIZETÉS

MEZSEKE
Egy évre 36 korona
Egy hónap 3 korona

VIDÉK
Egy évre 28 korona
Egy hónap 3 k. 40 f.

HÍRDETSÉK
Egy sorra 20 fillér
Hosszabb időre 15 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
vessétek palotájában.
TELEFON-SZÁM 367

KLADOHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József feherczeg: 22. sz.
11. sz.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 2.

Bombáztuk Belgrádot.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti Beszkidékben az ellenség a Laboro völgyben az éj folyamán több támadást kísérelt meg, amelyeket visszavertünk.

A lupkovi nyereg és az uzsoki hágó közt nagyszámu magaslati állásért tovább tart a harc.

Délkelet-galiciai arcvonalon különös esemény nem történt.

Orosz-Lengyelországban a Pilica menti Inowłodznál osapataink állásait a reggeli órákban nagyobb orosz erők támadták meg. Amidőn akadályainkig értek, súlyos veszteségeik mellett visszavetettük őket.

Déli hadszíntéren nincs változás. Orsova nyílt városnak március harmincegyedikén délután történt lövetését Belgrád bombázásával viszonyoztuk. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Otvenötezernyolcszáz orosz fogoly egy hónap alatt.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti.

Nyugati hadszíntér:

Belgák által megszállott Hök klostormajor és egy Dixmunden mellett levő kis támaszpont elfoglalása alkalmával egy belga tisztet és negyvennégy főnyi belga legénységet fogtunk el.

Pont a Moussontól nyugatra, Bois-de-Pretreben és erdő melletti harcban tegnap este szünet állott be. Egy keskeny helyen franciák behatoltak legelői levő árunkba. A harc ma tovább folyik.

Lunevillettől északkeletre és keletre előrsi oszátározások alkalmával a franciák jelentékeny veszteségeket szenvedtek.

Vogézekben csak tüzérségi harcok folytak.

Keleti hadszíntér:

Augustowó és Suvalki környékén a helyzet változatlan.

Az oroszoknak Rawkán való átkelési kísérletei, amelyeket Skierniawicától délkeletre tettek, meghiúsultak.

Oposnonál az oroszok támadásait visszavertük. Március havában a német keleti hadsereg összesen ötvenötezernyolcszáz oroszot ejtett foglyul és kilenc ágyut és hatvanegy géppuskát zsákmányolt. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Nagypéntek.

Arad, április 1.

Sok, megolvashatatlanul sok fekete ruhát talál a földön a keresztény egyház nagy gyászünnepé: a Nagypéntek. Anyákat, a kik hosszabb, vagy rövidebb ideje viselik az Istenanya fájdalmát, a melylyel a megváltó halált szenvedett Fiának testét tekintette. Feleségeket, a kiktől a háboru a legtöbbet vette el, a mit elvehetett, árvákat, a kiket csak egy dicsőséges emlék fog kárpótolni azért, hogy az apai szeretet és az apai gondoskodás nélkül nőnek föl. Soha annyira őszinte nem volt még a kesergés, a megtört bánat az imádságokban, mint ezen a Nagypénteken; soha annyi köny, vigasztalást éhező szenvedés a templomokban, mint most.

Ezen a napon hadd sirja ki magát az egyesek fájdalma és kínjódása. A templom négy fala között, semmiről se tudva és semmire se gondolva, a mi a megtört lelkek fájdalmán kívül esik. Hogy a miért a gyászokat kell viselni, az az ország új élete miatt hozott áldozat volt, hogy a messze földön levő jeltelen, vagy egyszerű fakeresztel borított sírkövek az egész emberiség békés korszaka fog kiujulni. Nem tudni arról, hogy a véres harcok még szakadatlanul tartanak és abban egyre biztosabb, egyre erősebb lesz az ellentállás, a melynek eleven falán a tulerőnek új meg új rugaszkodásai megtörnek.

Az egyháznak ezt a gyásznapiját talán egészen ezeknek a gyászolóknak kellene szentelni. Es akiknek nem adott gyászt a háboru és akik hittel és bizonyára reménnyel bizhatnak abban, hogy nem kell majd a gyászolók sorsában osztozkodniok, azok is sirassák meg a legőszintébb

érezéssel a háboru halottait. Ebben a fájdalomban nincsen elcsüggesztő és nincsen leverő. Zugolódás nem ve gyül a csöndes bánatnak. Akinek áldoznia kellett, tudja, hogy miért volt az áldozat és nem tör ki belőle még az a panasz se: miért az enyém, miért nem a másé? Akiknek meg kellett halniok, azok valamennyiünknek szivükhöz közel álló halottai voltak.

Akik kisirhatják magukat, megkönnyebbülnek. A nyolc hónap óta tartó háboruban talán szükség volt egy napra, amelyen a fájdalom, az elvesztettek után való kesergés szabadon törhet utat magának a szivekből. Es ez az egy nap: a Nagypéntek; amikor az igaz ügyért kiszendett Megváltó sorsához annyira hasonlatosnak lehet találni mindenik elesett hősünk végzetét.

Amikor ennek az ünnepnek vége van, amikor kiürülnek a templomok és kiürülnek a kesergéssel megtelt szivek, akkor újra szabadon látó szemmel és visszatért öntudattal nézhetünk szét. Sokan veszték el, az igaz, de mindenikük helyébe kettőzött harc kedvvel léptek a többi, az új katonák. Az elesettek mintha a sírjukból küldtek volna üzenetet az élve maradtaknak, a tovább küzdőknek: előre, csak előre. Es így támadtak a háborunak csodatettei, így állotta útját a legendas vitézség a sokszoros tulerőnek, amely kétségbeesett erőfeszítései után ma se jutott tovább, mint amikor a szorosokat először kezdte ostromolni.

Nagypéntek napján gondoljunk megilletődött szivvel a háboru halottaira, a mi hadseregünk hős halottaira.

Es ezzel a felemelő, büszke, az ő dicsőségüket öregbítő tudattal mondhatunk imát értük: *nem haltak meg hiába.*

„Csak gyermek dolgozik a naptár kedvéért.”

A román uszítók osalódásai.
Zavirau tudósítás.

Bukarest, április 1.

Az „Inainte” érdekes cikket közöl Románia belső viszonyairól. Ebből, a romániai állapotokat jellemző cikkből közöljük a következőket:

„A türelmetlen uszítók azt hirdették, hogy Románia február 15-én akcióra lép. Február 15-én azonban ezt a terminust március 15-ére tolták ki. Most megint azt mondják, hogy Románia április 15-én avatkozik bele a konfliktációba. Ha azonban a kormány fejével beszélünk, tőle ezt a nyilatkozatot kapjuk:

— Csak nem vagyok gyermek, hogy a naptár kedvéért dolgozzam?!

Ami a „Nemzeti Akció“-t illeti, a liga egyik része április végén szeretne mozgósítani, a másik része azonban csak júniusban, vagy júliusban akar szétütni. Kinek higgyünk ezután? Nekünk az a véleményünk, hogy mégis csak a kormánynak kell hinnünk, amely nem a naptár és esedékségi napok után dolgozik.

Az agitátorok kitalálási tudománya nem ismer határt.

Ujabbán megint kormányváltásról beszélnek. Különböző fantasztikus miniszteri listák kerülnek forgalomba, amelyekben Bratianu ur személye egészen háttérbe van szorítva, miközben az akció hívei nagyon kényelmesen csinálják meg a maguk dolgát. Ennél naivabb kísérletet elképzelni se tudunk. Tudatában annak a veszélynek, hogy reánk fogják, miszerint megvagyunk vesztegetve, a szenzációs újdonságok barátainak ki kell jelentenünk, hogy minden a régiben marad és hogy Bratianu urnak a legkisebb kedve sincs minisztériumában változásokat eszközölni.”

A liszt utalványok kiosztása. Ma reggel kezdődött meg mind a tiz kiosztó bizottságnál a kenyér és liszt utalványok kiadása. A közönség oly óriási tömegekben jelentkezett, hogy mindenütt nagy volt a tolongás és a ki-rendelt rendőröknek csak nehezen sikerült lecsendesíteniük a nyugtalanok és türelmetlen tömeget.

— A közönség ma már érezte mi a háború — mondotta Lócs Rezső helyettes polgármester. — Mintha egy éromarok szorítaná a torkát olyan az érzése. Azonban ez csak néhány napig fog tartani és csakhamar beleszokik mindenki az új rendbe, a melynek elviselése hazafias kötelesség és erőpróba. A miről majd kitűnik, hogy esetlegesen csak zavaró intézkedés, azt hamarosan meg fogjuk szüntetni és a mi pótlandó, azt pótoljuk. Sok tisztázatlan kérdés van még és ezek is rövidesen rendeződnek.

A legfontosabb az, hogy a közönség ma és holnap kenyérhez jutott és juthat. A pékek ma utalvány nélkül is adtak kenyeret, mert még volt olyan lisztjük, a mit nem a kormány által küldött mennyiségből kaptak. Ha valakinek még ezentul is lesz ilyen lisztje, abból is adhat utalvány nélkül, mert ezzel nem csökkent a rendelkezésre álló mennyiséget.

Általános támadás a Dardanellákban

— Osszeveszett az entente a medve bőrén. — Az orosz flotta akciója a török városok ellen. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Athén—Köln—Konstantinápoly, április 1.

Megkezdődött az új dardanellai akció.

Athén. Az angolok által megszállt Tenedosz-szigetéről azt táviratozzák, hogy a Dardanellák ellen való új operációk megkezdődtek.

Folytatják az erődök ostromát.

Athén. A szövetséges flotta parancsnoka rendeletet kapott, hogy a Dardanellák elleni akciókat, a kedvezőtlen időjárás ellenére, kellő óvatosság mellett, nyomban a jelzett két csatahajó megerkezése után folytassa. (Bud. Tud.)

Köln. Mint a Kölnische Zeitung közli, a National Tidende-nek ezt jelentik Londonból: A Dardanellák újabb ostromának előkészítése lázasan folyik. Egyre-másra érkeznek a hadihajók, csapatszallító gőzösök és a szánszállító hajók. Az admirálisok tegnap haditanácsot tartottak, amelyen elhatározták, hogy általános támadást intéznek a Dardanellák ellen bármilyen áldozatba kerüljön is ez.

Konstantinápoly. Az itteni Lloydnak táviratozzák Athénből: A pireuszi angol konzul számos vontató gőzöst és kisebb hajót vásárolt, amelyek cirkálóktól kísérve nyomban elisindultak a Dardanellák irányában.

Lemnosz kiürítése.

Athén. Megerősítik, hogy az angolok Tenedosz szigetét megszállták, azonban Lemnosz szigetéről eltávoztak az angol és a francia csapatok. Ezek a csapatok, amelyek több szállítóhajót megtöltöttek, angol cirkálóktól kísérve, ismeretlen céllal elhajóztak.

Török városok bombázása.

Konstantinápoly. A főhadiszállás a következő kommunikét teszi közzé: Tegnap az orosz hajóraj bombázta a Fekete-tenger partján fekvő Zunguldak, Ereğli és Koslu városokat. Miután több mint 2000 lövést tett, északi irányban elhajózott anélkül, hogy jelentékenyebb kárt okozott volna. Csupán néhány ház sérült meg és egy pár gálya elsüllyedt. A hajókról felszállott hydroplánokat tüzelésünk elűzte.

A Dardanellák előtt és a többi hadszíntereken nem állott be változás.

Egyenetlenségek az ententében.

Milánó. Athéni jelentések szerint a Dardanelláknál koncentrált szárazföldi szövetséges csapatok nemcsak azért vonultak vissza, mert a járványok fenyegették és a csapatok hiányt szenvedtek mindenben, hanem éles nézeteltérés támadt az entente-hatalmak itteni parancsnokai között. D'Amade francia tábornok azzal fenyegette, hogy lemond a főparancsnokságról és visszavonja csapatait, ha ez a Dardanellák elleni akció sikertelenségét jelenti is. Annak dacára, hogy a haditanács még nem határozott, d'Amade elrendelte a csapatok visszaszállítását és maga is Egyiptomba utazott. Az ellentét oka valószínűleg az, hogy a hatalmak között újból nézeteltérések merültek föl a Dardanellák és Konstantinápoly jövő sorsára nézve.

Szemtanu az ostromról.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd kiküldött tudósítója a gallipoli főhadiszállásról a következőket jelenti:

Március 28. — Ma nagyon erős napunk volt, azonoan fényesen megállottuk a helyünket és bebizonyítottuk annak az általános hitnek a jogosultságát, hogy a Dardanellák bevehetetlenek. Már a kora hajnali órákban, három angol páncélos és négy torpedó nyitott tüzet a Külia-Bahr erősség ellen. Az erőd a gallipoli központi tüzérség támogatásával igyekezett ugyan kárt tenni az ellenségben, azonban azok lőtávolon kívül vonultak és gránátjaik nem érték a partot, csak a vízbe hulló gránát egy aknát robbantott fel, ilyenkor pokoli dörgés következett. A hajók később megkísérelték, hogy a szorosba Gallipoli irányában behatolhassanak, tüzérségünk voltrefferei elől azonban ismét elmenekültek a biztos révbe, lőtávolon kívül. Az esti szürkület beálltakor gyorsan vonultak vissza az ellenséges hajók Lemnos felé.

A mai napnak más jelentékeny eseménye is volt. A kum-kalei erődöt déltájban a francia flotta támadni akarta, hydroplánjaink azonban bombavetéssel megakadályozták a támadást és az ellenséges hajók kénytelenek voltak teljes gőzzel menekülni Tenedosz irányában.

Az angolok ma különös manőverrel próbálkoztak meg. Mikor előőrseink a Sedil Bar környékét járták be, az erőd falain angol, francia, török és görög nyelvű proklamációkat találtak kiragasztva, amelyben az antant-hajóhad jelzi, hogy megkezdődött az általános ostrom. Valószínű, hogy a Hero és Leander szoroson az éj sötétjében lélekvesztőn jött át néhány ember, hogy a proklamációt felragassza. Az estmúlt éj annyira csendes és sötét volt, hogy ez lehetséges. Mi még a délelőtti folyamán megadtuk a választ. Repülőgépeink Tenedosz és Lemnos felett megjelenvén, sok példányban szórta alá azt a hivatalos jelentést, amely közli, hogy a török csapatok négy napi járőrföldre állnak Szueztől és bátor seregünk feltartóztathatatlanul halad Kairó ellen.

A ma reggel ideérkezett görög lapok jelentik, hogy Venizelos Spetrából tegnap visszaérkezett Athénbe és előkészületeket tesz egy nagyszabású népgyűlés összehívására, amelyen magaviseletének okait akarja kifejteni a közönség előtt.

Ugyancsak az athéni lapok jelentik, hogy az athén angol követség toborzó-irodát nyitott, amely a Dardanellák ellen akar sereget toborozni. Maguk a görög lapok is megállapítják azonnal erről a kalandos vállalkozásról, hogy nagyon rövid életű lesz, mert ez irányban már lépések is történtek.

Felkészült a török sereg.

Szófia. Goltz pasa egy bolgár diplomátának a következőket mondotta:

— A török sereg Kis-Azsiában, Konstantinápolytól, a Gallipoli-térszegen felkészülve várja az entente támadását. Egy millió új katona van képzés alatt.

Kézi gránáttal harcoló németek a Kárpátokban

— Agyuval kergetik előre az orosz katonát: — Aradi tiszt a téli csatákról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 1.

Aradon tartoskodó és a kárpáti téli hadjárat fáradságait kipihenő törzstiszt, aki a németekkel együtt harcolt, rajzolta meg a világ legnagyobb és egyúttal legérdekesebb csatájának képét, amely nem más, mint a szövetséges csapatok ragyogó tetteinek szakadatlan láncolata. Február végén kezdődött ez a csata németek és oroszok közt és minden talpalatnyi földért véres áldozatot kellett hozni.

— Vig hangulatban vonult végig a rajnamenti fiukból álló ezred utcáin, hogy végre néhány napi pihenőre térjen. De délután 6 órakor alármot fújnak és sietve vonul ismét a csapat relé. Az a hír érkezett, hogy az oroszok néhány lövészárkunkat elfoglalták, de a két századunk, egynek kivételével valamennyit visszafoglalta és száz oroszot foglyul ejtett. Az ezred feladata, hogy az utolsó pozíciót is foglalja vissza. Egészen a H ardig egy országut menti árokban vonal a csapat és ott lerakja a felszerelését. A csupa fiatal katonának hangosan dobog a szíve, de az öregek nyugalomra intik őket.

— *Kézigránátosok előre* — vezényli az egyik százados. Fénylő szemű, erős fickók lépnek ki. Mind önként jelentkezett, csupasz arcu, gyermekember is van közöttük.

— Délután két óra van. Két katonánk elhajít két kézigránátot, ez a jel a támadásra. A mieink 20 méterre megközelítik az ellenséges állást. Egy kézigránát a másik után repül a lövészárkba, ahonnan borzalmas jajgatás hatol fülünkbe. A mieink közül is elesik kettő.

— *„Homokzsákokat ide“*, kiáltja a kapitány, aki maga is segít a cipelésben és csakhamar 100 zsák áll egymás felett és védik derék harcosainkat. Éjjel nem sikerült kiverni az ellenséget az árokból és az ellenség éjjel is folytatja a fegyverroportatást, noha minden eredmény nélkül. Hajnalban pionírek érkeznek kézigránátokkal és a százados újra kezdi a munkát, de ezúttal nagyobb sikerrel folytatja, amit az ellenséges árokból hallható hangos jajveszékeltés is bizonyít. A németek észreveszik, hogy néhány orosz kimászik az árokból és elmenekül. Ebben a pillanatban a mieink felugrának és az ellenség állásához futnak. A másik oldalról egy másik századunk tör előre. A menekülő oroszokat leterítik!

— *„Fel a kezét, le a fegyvert“* — az oroszok megértik a kiáltást és engedelmeskednek. Néhány tiszt és 150 katona megadja magát, két gépfegyver is zsákmányul esik. A gránát dobók közül csak egy tért vissza sebesültenül.

— Másnap a pioníreket láttam dolgozni. A mostani háborúig azt hittük, hogy csak technikai munkát végeznek és kitűnt, hogy nemcsak robbantani tudnak, hanem támadó szelle-

mük is van és gazdag fegyvertáruk, a dinamit az akna, a kézi gránát és a puska, igen jó szolgálatot tesz a gyalogságnak.

— Ellenséges támadást vártunk, alarm volt, és készen állottunk. A kézi gránátok be voltak igazítva. Délután két órakor egy R. nevű pionír altiszt, aki előre tolt megfigyelő volt, azt vette észre, hogy az oroszok a pionír állások felett lévő tűzérállásba hatolnak be, ellentállás nélkül, mert ott csak néhány gyalogost találtak. Erre néhány bajtársát magához véve, óvatosan előre esusztak. Nagyobb távolságokra szét-szóródva és hirtelen előretörve kézi gránátokat dobtak az oroszok által sűrűn megszállott állásba és olyan hatást értek el, hogy egyetlen egy orosz sem mert megmoccanni. Egy tisztjük azonban felállott és hátrafutott, hogy az összekötő árokon át segítséget hozzon és ramra mehessen csapatával. Egy jól célzott kézi gránát izekre tepte a hőst tisztet, erre az összekötő árokból jövő oroszok megfordultak és R. altiszt egészen az ellenséges árok széléig merészkedett. Egy orosz gyalogos kiáltott felé:

„Pardon, pardon, tizenöt éves vagyok!“

és vele együtt a többi is megadta magát. Az előre szökö tartalékot is sikerült kézi gránátokkal visszavetni úgy, hogy az egész orosz támadás ezen a helyen teljesen összeomlott. Valamennyi gránátdobó vaskeresztet kapott.

— Még egy igen érdekes élményem volt az alatt, míg a németekkel együtt harcoltam. Az orosz nehéz tűzértség szorgalmasan lőtte a mi pozícióinkat. Nem bujhatunk ki fedezékeinkből, mert a gránát szilánkok úgy röpködtek körülöttünk, mint a madarak. Telefon vezetékünk úgy elől, mint hátul állandóan veszélyben volt és ezért teljes bizonytalanságban telt a kinosan hosszú idő. Este azt a jelentést kaptuk, hogy a tőlünk jobbra fekvő ezred vonalát az oroszok áttörték. Az a veszély fenyegetett bennünket, hogy összekötő árkuinkat az oroszok gépfegyverei oldal tűzbe veszik és csakhamar még aknákkal is nyugtalanítják a szárnyunkat alkotó századokat. Ezek azonban derékasan tartották magukat és valahányszor az oroszok gránátjaik füstjében előre törtek, irító zatos géppuska és fegyvertűzet ontottak rájuk, úgy, hogy az ellenség igen nagy veszteséggel tudott csak visszavonulni. Valahányszor az orosz gyalogság visszament

saját tűzértségük hatalmas tüzelést irányított rájuk és előre kergette.

Tehát nem elégséges már a tiszti revolver a géppuska, a tűzértségnek kell lennie az orosz katonába.

Kárpáti frontunk ellentáll az orosz nyomásnak

(Przemysl térképe az első körülvétel idejéből. — A kárpáti harcok.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Eperjes—Budapest—Krakó, április 1.

Przemysl környékének elpusztítása.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Hadvezetésünk ma közre bocsátotta Przemysl környékének térképét és ehhez a következő magyarázatot fűzi: Ezen a térképen jelezve van körülbelül az a vonal, a melyben az oroszok ostromló serege az első ostrom idejében megvethette a lábát. Az a térkép azonban, a hol a védőművek be vannak rajzolva a vezérkari kártyába, nem közölhető. A támadó vonal a város körül elipszis formában húzódott és ott az oroszoknak a föld alá ásott gyalogság- és tüzérségi fedezékei voltak építve az első ostrom idejében. A védősereg a védelmi vonal előtt mindent elpusztított; a falvak nagy részét leégette, az erdők nagy részét kivágta és fáikat keresztül-kasul döntögette, hogy az oroszok át ne tudjanak járni. Ez a munka hosszú ideig tartott.

Már a háború kitörésekor megkezdték, de még folyt akkor is, a mikor szeptemberben a világtól elzárt Przemysl falai felé egyre közelebbre jutott az ostromló hadsereg. Az első ostrom alatt időnként még egyre óriási lángok csapkodtak napokig a város körül, még egyre égtek a körültekvő falvak és erdők.

Ugyanigy bent a védett területen el kellett pusztulnia mindennek, a mi a kilövés akadályozta, abban a mértékben, a hogy harc közben, az útegek áthelyezése közben szükségnek mutatkozott. Ezt a pusztító munkát még az első ostrom alatt is egyre folytatták a városban lévő munkások, huszezer a vár művein szükséges javítások és munkálatok állandó végzéséhez, és huszonötezer rendkívüli munkás, a kik most mind fogságba kerültek, állandóan dolgozott ezen a tisztító, pusztító munkán. Az a sok falu, a melynek neve az orosz megszálló vonalon belül olvasható, nagyrészt nincs többé.

Eltűntek a gyönyörű nyíresek, a sáros, esős Galiciának a jellemző fái, a melyekből való erdők fedték Przemysl városának jóformán egész környékét. Csak egyes foltokban maradtak lábon, a hol a hadvezetés jónak látta, így például a primási erdő, annak a híres Sziedlickának, a VI. védő körületnek környékén, a hol az első ostrom alkalmával olyan diadallal verték vissza az orosz támadást.

A körülvárt terület óriási kiterjedésű volt. A védőművek közt van olyan is, a mely több kilométer távolságra esik a várostól. Magát a várost ott, a hol közvetlen a hássorok végződnek, minden várnaál az első védelmi vonal, az úgynevezett noyau veszi körül; egy elég gyenge sáncsor, a melynek a használatára tulajdonképpen sohasem gondoltak. Ezentul Przemyslnél az egész védett területen mindenféle mintegy nyolcszáz ágyú ütegei voltak elhelyezve, elrejtve, elsáncolva, 1861-ből, 1875-ből való ágyúk, továbbá főleg az 1899-ből származók, szolgáltatották az anyagot ezekhez az ütegekhez.

Az ágyúk kitért elhelyezésének és hatásos tüzeinek volt köszönhető, hogy az első ostrom alkalmával az oroszok csak óriási vérvesztés árán és nagysokára tudták tüzésükkkel a várat annyira megközelíteni, hogy hatást érthettek el. Csak október 9-étől kezdve, akkor, a mikor Boroevics nyugatról érkező fölmentő seregének összekötő csapatai már a városban

voltak, a mikor az elkecsereedett orosz támadást a sziedlickai körület ellen tulajdonképpen már visszaverték, tehát mikor a veszedelem már el is járult, csak ezekben a napokban értek az első hatásos lövegek a vár területére.

Az oroszok gránátjai egyes páncélos erődöket csapkodták ekkor.

A váron keresztül húzódott a Medyka felé vivő nagy út. A varkörzeten át Medykába torkolló ut a Lemberger-Strasse, a melyen a 23. honvédhadosztály, a tartalék, utolsó kirohását tette.

A védősereg sorsa.

Amsterdam. Przemysl védőseregét Lembergbe vitték, ahol tizennégy napig vesztegár alatt tartják. A nélkülözések nyoma nem látszik mag a katonákon.

Blaschke százados orosz fogságban.

Eécs. A. *Neue Freie Presse* jelenti: Egy orosz repülő ledobott cedulán jelentette, hogy a Przemyslből kirepült Blaschke századost az oroszok egészségesen eltölték.

Seregeink Oroszország területén.

Genf. A ma érkezett pánsi lapok pétervári táviratot közölnek a kárpáti harcokról és az osztrák-magyar sereg bukovinai előnyomulásáról. Az orosz jelentés így szól: A Kárpátokban az ellenség szívós ellenállást lejt ki, sőt ellentámadásba ment át. Azok az ellenséges csapatok, amelyek Csernovic felől támadtak, már átlépték a határt és Chotin magasságig nyomultak előre.

(Chotin Csernovictól légvonalban északkeleti irányban 50 kilométernyire van.)

Nem jut előbbre az orosz offenzíva.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az oroszok a legnagyobb erőfeszítéssel nyomják frontunk közepét. Bár folytonos erőfeszítéseket vetnek a frontba, nem nyernek egy tapodtat sem.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Kárpátokban a helyzet változatlan. A harcok tartós hevességgel folynak.

Eperjes. Tegnap éjjel az Ondava közpölgvényért, Feketehegyért kemény küzdelem folyt. Az oroszok támadtak, de a mieink veszteségekkel visszaverték.

Lodzról jönnek önkéntesek a frontra.

Lodz. A városból önkéntesek indultak az osztrák-magyar frontra, hogy belépjenek a lengyel légióba.

A galíciai orosz vasutasok családjai.

Bécs. A *Korrespondent Rundschau* jelenti Stockholmból: Niemisajev Galiciának az oroszok által megszállt területein levő vasutak igazgatója, elrendelte, hogy a Galiciába áthelyezett orosz vasuti hivatalnokok semmiestre se vigyék családjukat új állomáshelyükre.

Árulás az orosz hadseregben.

Stockholm. Az itteni szociáldemokrata-párt lapja jó forrásból arról értesül, hogy az orosz hadseregben számos árulás történt. Az orosz esendőség főnökét és több bűntársát le tartóztatták, mert kiderült róluk, hogy a németeknek hadititkokat árultak el. Hivatalos orosz részről azt hangoztatják, hogy még az orosz főhadiszálláson is akadnak kémek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A színház hírei. Két napi pihenés után vasárnap és hétfőn két-két előadás lesz a színházban. Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal a „Lengyel vér” Nedball remek operettje kerül előadásra, a főszerepekben Patáky Vilma, Sz. Rontai Boriska, Benkóné, Járai, Győző, Polgár stb, este az ideai szezon egyik legnagyobb sikert elért énekes színműve a „Helén” van műsoron. Hétfőn délután 3¹/₂ órakor mérsékelt helyárrakkal, a most felújított remek operett a *Tiszt urak a zardában* kerül előadásra, melyben a társulat összes tagjai részt vesznek, a főszereplők Patáky V., Szabó Mili, Benkóné, K. Pongrácz és Follinuszné, Járai, Barics, Polgár, stb., este 7¹/₂ órakor rendez helyárrakkal a Magyar Színháznak ezidén legnagyobb sikert aratott ujdonsága a *Papa kedvence* kerül előadásra, ez a szenzációs ujdonság kizárólag elsőrendű szereposztásban kerül színre, amennyiben az összes szerepek elsőrendű kezében vannak, a fő vezető szerep Sz. Rontai Boriska, Várnai és Benkóné kezében van, a többi szereplők: K. Pongrácz, Borosnyai, Győző, Járai, Kertész, Kiss M., Polgár, Herold, Virag, stb.

* *Lilit, a tenger leánya.* (Nagy társadalmi dráma az Urániában.) Egy tarka kis pillangóról regél bánatos, szomorú mesét a színház mai gyönyörű drámája. *Lilit, a tenger leánya, a halászkok által gyermeke, ki ott el, ott nevelkedik a tenger partján, a természet szabad leánya, csak érzékeire és ösztöneire hallgat. A világba kerül, szerető férjre talál, ki imádja, ámde a boldogság nem tudja megváltoztatni, megmarad a röpköz pillangónak, mely virágról-viragra száll, csak az élvezeteket hajszolja, nem törődik férjével, sem gyermekeivel, nem mulaszt el egyetlen ünnepélyt sem, mindennél ott van és mindennél ő a körülrajongott, az ünnepeit királynő, a lélekneküli szép *Lilit*. De amily nagy a bűne, oly teljes a büntetése is: a tenger hullámai temették el őt és holttestét sem találják meg soha. — „És add meg a mi mindennapi kenyerünket” az *Uránia* legközelebbi ujdonsága.*

* *A bűnös ember vére.* (Wegener az Apollóban.) Wegener Pál művészetét a kinematográfia elhozta hozzánk s megismerjük jütékának magas skálját „A Gólem” nehéz szerepében. Wegener második szerepében, amelyet a mozinak játszott meg, szombaton mutatkozik be az aradi közönség előtt „A bűnös ember vére” című hatalmas dráma premierjének keretében.

* *Izgalmas detektívdráma az Apollóban.* Régen tartunk olyan nivós detektívdrámát, mint amelyet ma este mutatott be az Apolló színház. A detektívdrámák irodalmának remeke „Az eltört kulcs”, amelynek rendkívül izgalmas eseteleményét nagy érdeklődéssel figyelte a publikum. A kép rendezése hatalmas munka. Az új műsor többi számai, különösen a háborús aktualitások, nagyon tetszetek a premier közönségnek. Ez a műsor még pénteken kerül vetítésre.

* Felhívjuk a közönség figyelmét *Kerpel* Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Hol vannak és mit csinálnak a román nép vezetői?

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Arad, április 1.

A bukaresti „Zina”-ban jelent meg ez az érdekes cikk, amely a nemzetiségi és politikai élet egyik ismertnevű vezérférfijától származik:

A cikk kifejti, hogy a nemzetiségi párt vezetőinek egyrésze átszökött mint russzofil zsoldos Romániába. Majd hivatkozik Mangra Vazulnak 1911. január 2-án tartott beszédére, amelyben azt fejtette ki, hogy a román népet helytelen volna a nemzetiségi párttal azonosítani, hiszen jönnek idők, amikor a pártszervezet magától megszűnik. Ez el is következett. A nemzetiségi párt külpolitikája ellenmondásban áll azon hagyományos politikával, amelyet épen a román nemzetiségi párt hirdetett és terjesztett a Nagyszébenben 1890-ik évi október hó 27. és 28-ik napján tartott nemzeti értekezletében, amikor a nemzetiségi párt úgy bel-, mint külpolitikai állásfoglalását a következő programszerű kijelentésekben körvonalozta:

... „Óhajtunk egy közös boldog hazát és hatalmas monarchiát...”

Gazdasági tekintetben „Ausztia-Magyarországnak Romániával való együttes működését óhajtjuk...”

... „Romániával a politikai téren a jó viszonyok fenntartását óhajtjuk és méltányolni tudjuk egy katonai konvenciónak megkötését...”

... A monarchia nyugati részében a kormány kezdeményezésére a kölcsönös engedményekre alapított nemzetiségi kibékülés eszméje tört magának utat... „Ezt óhajtjuk mi is.”

Eképen értette a nemzetiségi párt rendeltetésének betöltését, amidőn annak vezetését tiszta érzelmű és felvilágosodott politikai értelemmel bíró emberek kezén volt. A nemzetiségi kívánalmak és aspirációknak az állameszmének alárendelését és illetve ezeknek a monarchia nagyhatalmi érdekeinek összehangba hozását minden tétovázás nélkül és teljes őszinteséggel követte a nagy Ságuna által kezdeményezett nemzetiségi politika.

„Mert egy hatalmas Habsburg államnak létezése Európa központjában, a mi román nemzetiségünk létezésére egy hatalmasabb biztosíték, mint ezen Habsburg állam nélkül egy Románia, mely magában foglalná Traján Dáciájának összes romjait” — így írt és ezt hirdette Goldis László, a „Romanul”-nak jelenlegi főszerkesztője, az aradi „Tribunában”, amidőn még nem volt tagja a nemzetiségi komiténak. Azért — mondja tovább ő — mi nem vagyunk irridentisták, ellenkezőleg, perhorreszkáljuk az irridentizmust és „undorral” fordulunk el azon örültektől, akik a hazaárulás mérgével szeretnének bennünket elpusztítani, amely hazaárulás ránk nézve „egyenértékű a faj elárulásával.”

Vajjon szilárdan megmarad-e Goldis ezen bevallott politikai meggyőződése mellett? Azt nem tudom. Való tény, hogy a nemzetiségi párt hivatalos közlönye, Lucaciu Lászlóval és Goga Oktáviánnal mindenféle szolidaritást és közösséget megszüntetnek nyilvánított, felhíván őket, hogy adják be lemondásukat a nemzetiségi komitéből. Óvakodott azonban „undorral” elfordulni tőlük, elítélni őket s különösen „a faj elárulásával azonos” haza-

árulás bélyegével megbélyegezni átpártolásukat, midőn az irridentista programmal bíró bukaresti nemzeti liga tagjai közé léptek, mint aktív tagok. De ez könnyen megmagyarázható azon ferde helyzettel, amelybe a komitét belekerült, mert végzetes volna őszintén beismerni az irridentizmusnak jelenségét a komitét kebelében, miután szüntelenül azt kiabálták, hogy „közöttük nincsennek irridentisták” és ismét képtelenség letagadni a tény, amidőn szemed előtt lebeg Lucaciu és Gogának képe.

A cikk itt az elmondottakból azt a következtetést vonja le, hogy a nemzeti komitét politikailag teljesen kompromittálta magát. Majd így folytatja:

A világháború kitörése óta Romániában, különösen a felelősségnélküli emberek agitációja, bizonyos hazug szavak jegyében folyik, mint ilyenek: A faj kiegészítése, amely szavak Filipescu Niku, egy politikai hazárdjátékos agyának szüleményei, akinek családjában a russzofilizmus és idők óta ájtatos hagyományként ápolatik.

Szerencsére azonban, azon súlyos megpróbáltatások alatt, amelyekben a monarchia megy keresztül, a román népek újból megadatott az alkalom arra nézve, hogy ténnyel, vér- és vagyonáldozattal és eskatásabban fiainak a haremazon tanusított hősiességével, bebizonyíthassa a trón és haza iránti tántoríthatatlan hűségét és ragaszkodását, úgy, hogy az ő hazafiságukhoz még a gyarmatok sz árnyéka sem férhet többé.

A népnek igaz képviselői és vezetői azok akik a nép közérzetétől sugalmaztatnak és számolnak azzal, azok pedig, akik „A Kárpátok felőli faji kiegészítésről” beszélnek, a román fajnak árulói. Filipescu és Joneszku, az 1913. évi román kormánynak mindenható miniszterei, a szerbiai és macedóniai románok nemzeti ügyét árulták el, midőn a bukaresti béke kedvéért, egyik részét a szerbeknek, a másik részét pedig a görögök és bolgároknak áldozták fel, mert Passios szerb miniszter, a bukaresti béke értekezletén nem engedte meg, hogy a szerbiai románok kérdése tárgyalás alá vétezzék, azt mondván, hogy ez a szerb állam belügye.

„A szerbiai románek erősebben vannak elnyomva, mint összes vérrokonaink, akik más országokban élnek. Politikai, kulturális, vallási téren semmiféle szabadságot nem élveznek, sőt a legnagyobb rabságban sanylódnak, mint a miyemben Európa egyetlen népe sem sanylódik.

Századunkban nagyobb zsarnokságot képzelni sem lehet annál, a melynek szerbiai vérrokonaink részesei.”

Es most ugyancsak ezek a russzofil urak és szerbek barátai készek bennünket, az osztrák-magyar monarchia románjait a moszkovita pánszlávizmusnak a martalékaul dobní.

Útött már a tizenkettő óra és a legfőbb idő is megérkezett arra nézve, hogy a román nép természetes vezetői, a mindkét román egyháznak püspökei, kilépjenek már eddigi tartózkodó álláspontjukból és azon hivatás és kötelesség erejénél fogva, a mellyel a lekipasztorságuk alatt álló népnek tartoznak, egy közös értekezleten, egyesülve, megtartolias tár-

gyává tegyék és megegyezzenek egy együttes és szolidaris ténykedésre és eljárásra nézve, azon súlyos helyzetben, a melyben hazánk a világháború következtében belekerült és egy közös főpásztori levélben a népet igaz nemzeti és kulturális érdekeiről felvilágosítván, teljes erővel foglaljon állást és emeljen óvást az „örülteknék” kívülről jövő izgatásai ellen, a kik a „faji árulással azonos” hazaárulás mérgével akarnak elpusztítani bennünket.

Söldnélküli Albert keservei.

(Beszélgetés a belga királlyal.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 1.

A berni Bund alkalmi tudósítója a napokban a belga főhadiszálláson járt és ott alkalma volt beszélni Albert belga királlyal. Az érdekes találkozásról a Bund tudósítója a következőket írja:

Szűk folyosó vezet a király dolgozószobájához. A király egyedül áll a szobában egyszerű zöld katonadölmányben, amelyen semmi megkülönböztető jel, semmi orád. A király kezét nyújt e szavakkal:

— Örvendek, hogy láthatom. Ön olyan földről jön, amelyhez erős kötelékek fűznek és amelyet nagyon szerettem. Az ön hazája sziklája a szabadságnak.

A király ezután azt óhajtotta megtudni tőlem, hogyan vélekednek Svájcban az ő hazájáról. Szóltam a svájci nép rokonszenvéről a földönfutó belgákkal szemben. Albert király félbeszakított:

— Tudom, hogy ez így van — és hálás vagyok Svájcnak mindenért, a mit honfitársaim érdekében tesz. A semleges államok véleményét ilyen fontosnak tartom. A neutralis országok igen érzékenyek semlegességük minden sérelmével és meggyanusításával szemben. Ez egészen természetes is és Belgium szintén ehhez tartotta magát. Biztosíthatom önt arról, hogy országom a háború előtt a leglelkismeretesebben betartotta a hatalmasak által előírt semlegességet. Ebben különbözik Svájc semlegessége Belgium neutralitásától. Svájc semlegessége ugyanis szuverén tény, míg a belga semlegesség előírt aktus volt.

Albert király teljesen otthonos a népjogokban és beszélgetésünk e tőrre terelődött át. Szóltam a hagifogyok ügynökségéről, a genfi kereszt megsértéséről, és még több dologról. Felemlítette Warweiler professzor könyvét a „La Belgique neutre et loyale”-t (A semlegesek és loyális Belgium), amelyvel nagyon meg van elégedve. Itt én megjegyzem, hogy Warweiler bizonyos vonatkozásokban nagy elismeréssel van a németekkel szemben, mire a király így felelt:

— Németországgal szemben mi tulajdonképpen nem táplálunk ellenszenvet. Bevettük magunk közé a német kereskedőket és ipárosokat és jó szomszédi viszonyt tartottunk fenn Németországgal eddig az óráig... Még most sem tudom megérteni, mi történt velünk. Nem tudom megmagyarázni magamnak a németek kegyetlenségét; annál kevésbé, mert a németeket nem tartom rosszindulatu embereknek, inkább nyugodt, kedélyes népnek. Ismerem Németországot, hiszen ez én ereimben is folyik német vér. Anyám, a Flandriai grófnő nemeszöllern-lány volt. Most — folytatta a király — egyszerűen kötelességemet teljesítem. Hős nem vagyok; ha hőseket akar látni, keresse fel vilázejm lövészárkat.

Aradi katonák husvétii cigarettái.

(Hetvenezer cigarettát és szivart küldenek a harctérre az Aradi Közlöny útján.)

Amikor szombaton áhitatos imádsággal feltámadási halleluja száll az ég felé, amikor messze-messze, a még most is havas ormu — Kárpátok tövében aradi katonák gondolnak talán épen hars szünetben, talán ropogó fegyverek pusztító tüzeben egyetlen fohászos gondolatla haza, kis hadsereg: hetvenezer, szépen, rendben dobozokba sorakoztatott cigarettá és szivar indul utra Aradról a hadban levők felé. Hetvenezer cigarettá és szivar, amit az aradiak azzal küldenek az aradi katonáknak: legyen a szétosztott, szeretettel küldött kis ajándék emlékeztető az otthonra, emlékeztető az itthonmaradottakra. Hetvenezer cigarettá és szivar: tíz napi gyűjtésünk eredménye.

Az aradi közönség megértéssel és szeretettel fogadta azt a gondolatot, hogy a háboru nyolc hosszú hónapja alatt most az egyszer, a husvétii ünnepre ne csak egyesek küldjenek szeretet ajándékot, hanem Arad közönsége az aradi katonáknak. És azok, akik hívásunkra adakoztak: valóban egész Arad nevében, minden aradi helyet küldik most a husvétii megemlékezést a harcban levőknek.

Ma még a következő adományokat kaptuk:

özv. Andrányi Károlyné báróné	1000 cigarettá
özv. Mikolay Lajosné	600 "
Dóri Jenőné	500 "
Kuti Jolánka	500 "
Kuti Gyuluska	500 "

Heppes Miklós és Aladár	500 "
özv. Heinrich Teofilné	465 "
özv. Robitsek Simonné	400 "
Ernyei Irén	300 "
dr. Köpf Kálmánné	300 "
Assael Lacika	300 "
Kaufmann Lili	300 "
Winkler József	300 "
Knázer Katica	200 cigarettá és 20 szivar.
Izánics Mariška	200 "
Lengyel Gábor	200 "

Eddigi gyűjtésünk összes eredménye ezek szerint a következő: március 22-én kimutatunk 5000 cigarettát, március 24-én 7700 cigarettát, 200 szivart, egy csomag dohányt, március 25-én 1900 cigarettát, március 26-án 5240 cigarettát, 400 szivart és 100 doboz gyufát, március 27-én 4150 cigarettát, március 28-án 10900 cigarettát, 300 szivart és 1000 képelevezőlapot, március 30-án 12235 cigarettát és 130 szivart, március 31-én 9250 cigarettát, április 1-én 3700 cigarettát és 50 levelezőlapot, végül fenti részletes kimutatásunkban ma 6565 cigarettát és 20 szivart. Összesen tehát 66.640 cigarettá, 1030 szivar, 100 doboz gyufa és 1050 képealap jut az aradi közönség szivességéből az aradi katonáknak.

A gyűjtés eredményének az egyes aradi csapatok között szétosztásáról és rendeltetési helyére juttatásáról még beszámolunk.

Aradi ügyvédek hadisegélye.

(Küldjük a márciusi járandóságot.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 1.

A múlt év vége felé a miniszterelnök, mint az országos hadisegélyző bizottság elnöke, leiratott intézett az aradi ügyvédi kamarához, a melyben értesítette, hogy a hadiadóból a segítségre szoruló ügyvédek és ügyvédjelöltek részére is fog bizonyos összeget juttatni a ezért felszólította a kamarát, hogy terjessze fel azoknak jegyzékét, a kik erre a segítségre rá vannak utalva. A jegyzékét a kamara összeállította és fel is terjesztette, később azonban a miniszterelnök a hadisegélyezésnek ezt a részét az országos ügyvédi gyám és nyugdíjintézetre bízta.

Az országos gyám- és nyugdíjintézet most arról értesítette az aradi ügyvédi kamarát, hogy március havára a miniszterelnök az ország összes ügyvédszékének segélyezésére 100.000 koronát adó rendelkezésre, amelyből bizonyos kulcs szerint az aradi ügyvédi kamarát 4480 korona illeti, amely összeget a gyám- és nyugdíjintézet egyidejűleg megküldötte. Az aradi ügyvédi kamara választmánya kedden, április hatodikán ülést tart, amelyen határoz a segélyezés módja és mértéke felől.

Érdekes, hogy annak idején a miniszterelnök felszólítására hatvanhárom ügyvédet és ügyvédjelöltet irtak össze, mint olyat, akik a segélyezésre rá vannak utalva. A kamara választmánya azonban akkor nagy liberálisizmussal járt el abban a hiszemben, hogy megfelelő összeg áll rendelkezésre. Miután azonban a segélyezés mérve a várhatónál kevesebb, nagy

skrupulositással fogják ez alkalommal azok névsorát összeírni, akik tényleg a legnagyobb mérvben rászorulnak a segélyre.

A segélyezés módját illetőleg is a keddi választmányi ülés dönt, valószínű azonban, hogy elfogadja azt az indítványt, amely szerint ügyvédeknek többet fognak juttatni, mint jelölteknek, nők ügyvédeknek többet, mint nőtléneknek a végül családosoknak ismét többet, mint gyermekteleneknek. Az országos gyám- és nyugdíjintézet kilátásba helyezte, hogy a hadisegélyző hivatal a segélyösszeget öt hónapon keresztül folyósítja a hogy az április hónapra esedékes segélyt még a jövő hét folyamán megküldi.

Az örökbecfogadás megkönnyítése. A hivatalos lap mai száma közli a kir. minisztérium rendeletét a kiskoru gyermek örökbecfogadásának megkönnyítéséről a háborus események által indokolt esetekben. A rendelet szerint kiskoru örökbecfogadás iránt a törvényes képviseletre vonatkozó szabályok megtartásával kötött szerződést, ha a kiskoru a háboruban gyámoltóját elvesztette, valamint a háborus eseményekből folyó egyéb különös méltánylást érdemlő esetekben a gyámhatóság jóváhagyta és az igazságügyminiszter kormányhatóságilag megerősítheti akkor is, ha az örökbecfogadásnak a fennálló jogszabályok szerint megkívánt valamely különös kelléke hiányzik, feltéve, hogy a szerződés az örökbecfogadót az örökbecfogadottal szemben terhelő törvényes eltartási kötelezettséget nem sárja ki. Az így megerősített örökbecfogadási szerződés érvényét nem érinti az, hogy az örökbecfogadásnak az előbbi bekezdés szerint figyelmen kívül hagyható valamely különös kelléke hiányzik. A gyámhatósági jóváhagyást, ugyszintén a kormányhatósági megerősítést tartalmazó záradékban hivatkozni kell arra, hogy a jóváhagyás vagy a megerősítés a jelen rendelet alapján történt.

Ötszáz vagon Aradmegye lisztüksége.

— Az alispán rendelete. — Csak kétféle liszt lesz a vármegyében. — Ahol kukoricakenyret esznek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 1.

Dálnoki-Nagy Lajos Aradmegye alispánja érdekes és fontos rendeletet adott ki a napokban. A rendelet Aradmegye lisztrel való ellátására vonatkozik. Az alispán leírja ebben a rendeletben, hogy a járási főszolgabírákkal tartott tanácskozás megállapította a vármegye lisztükségletét. E szerint Aradmegyében mindössze százezer olyan személy van, aki nem gondoskodott, vagy nem gondoskodhatott lisztről az új termésig. Ezek számára, fejenként és havonként 10 kilogrammot számítva, ötszáz vagon gabonára van szükség. Ez a szükséglet így oszlik meg:

Az aradi járásban tizenháromezer egyennek hetven vagon, a borosjenői járásban tizenkétezer személynek ötvenöt és fél vagon, a borossebesi járásban tizenötezer egyennek hetvenöt vagon, az eleki járásban 6740 egyennek harminchárom vagon, a kisjenői járásban nyolcezer személynek negyven vagon, a magyarpécskai járásban, a főszolgabírók szerint minden személy ellátta magát élelemmel, a máriaradnai járásban tizenháromezer léleknek nyolcvan vagon, a nagyhalmágyi járásban tízezer személynek ötven vagon, a tornovai járásban tizenkétezer léleknek hatvan vagon, a világosi járásban 9550 egyennek 48 vagon a szükséglete.

Az alispán rendeletében a többek között még ezeket mondja:

Az itt kimutatott szükséglet biztosítása végett a m. kir. Belügyminiszeriumban március hó 13-án személyesen eljártam, ahol a vármegye élelmi szükséglete a következő módon állapított meg: mivel a borossebesi, máriaradnai és nagyhalmágyi járásokban a köznépek normális viszonyok közt is tengerivel táplálkoznak, az ezen járásokban ellátatlan (összesen 37,120, kerekében 30,000) egyén járandósága, vagyis mintegy 150 vagon élelem tisztán szemes tengeriből fog kielégítést nyerni, a 100,000 ellátatlanból ezek leszámítása után fennmaradó 70,000 egyén járandósága pedig 350 vagon lisztben irányoztatott elő, mely liszt felerészben buza, rozs vagy árpalisztból, felerészben tengerilisztből fog állani.

F. évi március hó 19-én érkezett hozzám a m. kir. Belügyminiszeriumnak a fenti megállapításokra vonatkozólag kiadott 25511-915. III. c. sz. rendelete, mely a vármegye lisztükségletét a 150 vagon szemes tengeri figyelmén kívül hagyásával 350 vagonban irányozta elő. Egyben a következőkről is értesít a m. kir. Belügyminiszerium: Mínt hogy a rendelkezésre álló országos készlet mennyisége, ma még számszerűleg meg nem állapítható az e tekintetben illetékes földművelésügyi miniszerium nem vállalhat felelősséget az iránt, vajjon az előjegyzett mennyiséget egészében rendelkezésére fogja-e bocsájtani, a 240-915. M. E. sz. rendelet alapján megszerzendő gabonamennyiségből az ország egyéb ellátandó részeinek szükségletéhez viszonyítva a fentiek szerint előjegyzett lisztmennyiség arányában fog a vármegye részesülni. A rendelkezésre bocsájtandó gabonából az ármazó örleményt tartalék készletnek kell tekinteni, állandóan mint ilyen kezelni. Ebből következőleg úgy a rendelkezésre juttatott gabonát, mint az abból előállított lisztet állandóan hatósági rendelkezés és ellenőrzés alatt kell tartani, annak fogyaszt-

tását csak akkor és annyiban lehet megkezdni, ha és amennyiben a közéletmezés a rendszeres kereskedelem útján már el nem látható és azonnal meg kell ismét szüntetni, mihielyt a kereskedelem működése helyreállt.

Gondoskodni kell továbbá arról, hogy a hatóság rendelkezése alatt álló liszt az alatt, amíg az a fogyasztóhoz jut, semminekű üzérkedés tárgyát ne képezze. Az élelmezendő lakosság közt igazságos és takarékos arányban oszljon meg, úgy, hogy az a lakosság élelmezésére az új termésig elegendő legyen.

olyan módon kell szervezni, hogy a készletből az ellátandó területről semmi ki ne vitessék és hogy minden egyes részére csak annyi liszt szolgáltatassék ki, amennyi reá az élelmezendők számának arányában a készlet nagyságához képest jut.

A vármegye polgári lakosság élelmezésének mikéntjére vonatkozólag a következőket rendeltem el.

1. A vármegye területére kétféle lisztet, még pedig kenyérlisztet (50 százalékos keverési arány mellett) és tiszta tengerilisztet fogok előállíttatni; a borossebesi, máriaradnai és nagyhalmágyi járásokban, hol a tengeri képezte ezelőtt is a köznépek élelmet, a lisztjárandóságot szemes tengeriben fogom kiadni, az ezen járásokban levő intelligens lakosság részére a főszolgabíráktól beérkezendő jelentésekhez képest azonban kenyér, illetve tengeri lisztet is fogok utalványozni.

2. A földművelésügyi miniszer által kiutaladó gabonát őrlés végett malmoknak fogom kiadni, melyek az általam megkötendő szerződés alapján mindenkor emberi táplálkozásra alkalmas jó minőségű és kifogástalan lisztet lesznek kötelesek előállítani.

3. A malom a főszolgabíró által kiállított utalvány alapján fogja a lisztet kiszolgáltatni. A főszolgabíró járása egyes községeinek lisztükségletét a malomból annak a kereskedőnek, szövetkezetnek vagy péknek utalványozza ki — mindig két hesti szükségletet szem előtt tartva — amelyekkel ő erre vonatkozólag szerződést kötött.

4. A községek lakosságának egyénenkénti ellátása úgy fog történni, hogy a községek előjárósága a családfő (esetleg feleség) részére a családtagok számához mért, lisztmennyiséget egyszer hetenként utalványon annál a kereskedőnél, szövetkezetnél avagy péknel utalja ki, a kivel a járás főszolgabírája az illető község ellátására vonatkozólag szerződést kötött.

A községi előjáróságok szigorú feladatává tesszem, a következőket: a) lisztutalványokat csak azon családoknak szabad adni, melyek arra tényleg rá vannak szorítva és pedig kizárólag attól az időtől kezdve, a mikor a hatósági ellátás szükségessége náluk tényleg beállt. b) egy családnak két hetnél több időre terjedő mennyiségre utalványt kiadni nem szabad, a újabb utalványt az előjáróság ugyanazon egy család részére csak akkor adhat, ha az előzőleg kiadott utalvány keltétől 7 nap eltelt. c) egy felnőt egyén részére hetenként 2 kilogramm

lisztrel több nem számítható és a család lisztjárandóságának kiutalványozásánál figyelembe veendő, hogy két 10 éven aluli gyermek számát egy felnőtnek.

5. A liszt árát, a melyen az a malomból átvehető lesz, én állapítom meg. A kicsinybeni elárusításnál a liszt árát a főszolgabíró állapítja meg, ez az ár az általam megszabott ár felett 5-10 százalék közt ingadozhat, annak figyelembe vételével, hogy a kereskedő milyen messze esik attól a malomtól, honnan a lisztet kapja.

Míg az itt közölt eljárás folytán a liszt a fogyasztóhoz jut, az a dolog természetéből kifolyólag több kézen megy keresztül, épen ezért kőtönösen felhívom a főszolgabírakat, hogy az egész vonalon lelkiismeretes ellenőrzést gyakoroljanak a ez által az a lisztmennyiség, mely a vármegye részére a belügyminiszer utján előjegyzésbe vételt, csakis illetékes, arra valóban rászorult kezekbe kerüljön, az üzérkedésre és egyéb visszaélésekre alkalmat ne szolgáltatasson.

A Kulturliga elárulja Romániát.

(Arion Virgil, a központi bizottság kizárt elnöke nyilatkozik a „Moldovában.”)

Távírti tudósítás.

Bukarest, április 1.

A Kulturliga központi bizottsága tudvalevőleg kizárta tagjai sorából volt elnökét, Arion Virgilt. A vonatkozó kizárási határozatot a Liga a hírlapok útján publikálta.

Arion Virgil most a „Moldova“-ban, Carp Péter lapjában a következőket izeni a Kulturliganak:

— Nekem teljesen mindegy, hogy milyen határozatot hoz ellenem egy ellenséges párt-emberekből álló bizottság. Miért ne zárhatna ki engem annak a Ligának központi bizottsága tagjai sorából, a mely két millió besszarátiai románát tosz meg a nemzeti érvényesüléstől. Ennek a Ligának a központi bizottsága, amely az orszagoz intézeit manifesztumában a honnapi románokról szólva nem tekint a Dnyeszter felé, olyan bizottság, a mely a románság egyetemes érdekeit elárulja, de nem szolgálja. Így bizottság, a mely csak a románság egy részének szolgálatában áll, a többiekre pedig nincs gondja, a mely megfélemedezik a Szerbiában élő románokról is, a kiknek sem iskolájuk, sem templomuk sincsen, a mely megfélemedezik Besszarabiáról, egy ilyen bizottság legföljebb egy pánszláv bizottság alárendeltje, de nem a románok egyesülését propagáló Liga bizottsága.

Ebben a bizottságban — folytatja Arion Virgil — dolgoztam én évekig, szeretettel, szorgalommal és eredménynyel. Ezt a bizottságot vezettem én egy évvel ezelőtt nagy sikerrel, amikor az ország a dobrudeai stratégiai határ birtokába jutott. Ez egy olyan tény, amellyel az én nevem mindig összetűgésben marad és pedig épen azért, mert akkor is megtámadtak és gyaláztak álláspontom miatt. Akkor is azt gondoltam, amit ma, hogy ennek a Ligának elsősorban a szabad Románia megerősítése és megnagyobbítása a legfontosabb feladata.

Épen ezért vettem a kezembe egy évvel ezelőtt a macedóniai román kérdést és kertem ez okból, mint a Liga elnöke, a nyilvános megnyilvánásokon egy stratégiai határ biztosítását a Duna déli folyásánál, ezért emelkedem ma is fel egész lelkemmel és egész szívemmel a besszarabiai románok felé és küzdök a szabad Románia megerősítéséért a Duna torkolatoknál és a tengeren.

Hisszem ezen megkerdés mellett, a melyeknek minden munkánkat szentelünk, vajjon mielőda jelentősége lehet annak az inkorrekt eljárásnak, amelyet a Liga központi bizottsága most velem szemben tanusít?

H I R E K. LEGÜJABB.

Érkezett éjjel 3 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

Budapest. Tisza István gróf miniszterelnök elnöklésével ma délután minisztertanács volt, amelyen az összes miniszterek részt vettek.

BERLIN: A Newyork Herald című lap haditudósílója Vilmos császár fogadta. Az újságíróval folytatott beszélgetésben kijelentette, hogy a háborút nem akarja. Életének hő vágya volt, hogy míg él, ne legyen háború. Most, hogy a német birodalmat belekényszerítették a harcba, azt végig fogja műteni. Meggyőződése, hogy a háború Németország és szövetségesei győzelmével azok javára végződik. Lehetőség derék katonái között a táborban marad a háború győzelmes végéig.

London. Az angol hajóskapitányok bosszút esküsznek a német tengeratiaknak a Fataba elsüllyesztéseért és agyukat követelnek. Az irtengeri halaszhajók több angol gőzöst láttak süllyedő állapotban.

London. A City of Cambridge nevű glasgowi gőzös Liverpoolba érkezte előtt, az angol partvidéknél egy német tengerati-járával találkozott, amely félóraig üldözte agyutüzzel. A gránátok megrognálták a gőzöst és egy hajótestet megölték.

Toulon. Francia űrhajók feltartóztatták a Callera nevű spanyol gőzöst, amely Ganuába szállított gyapotot.

Berlin. Egy német repülőgép három bombát dobott Nancyra.

Bukarest: Nisből jelentik: Garibaldi olasz önkéntes légiójával a szerbek melle állott.

Simla. Tizezer főnyi felkelőereg és nagyobb angol haderő Hirsba táján összeütközött. A harc az indusok vereségével végződött.

Newyork. Newyorkban élő kínaiak és japánok összeverekedtek. A verekedésnél két japánt agyonlőtek.

Amsterdam. Az indiai lázadás egyre terjed. A Zared törzsből tizezren fegyvert fogtak.

Kopenhága. A Novoje Vremja jelentik: Indiában újból nagyarányú zavargások vannak. Az alkirály ezért az összes bennszülöttekből álló hatóságokat felfüggesztette. A zavaros helyzet következtében az indiai csapatszállításokat Európába beszüntették.

Szaionki. Szerbiából érkezett utasok borzasztó képet festik az ottani egészségi állapotoknak. A kiütéses tifusz szedi a legtöbb áldozatokat. A járvány méretei oly borzalmas nagyok, hogy a hiányos egészségügyi szervezet lehetetlenne tevé a betegápolást, az orosz Vörös kereszt missziója sietve elhagyja az országot.

Becc. Az osztrák birodalmi törvénytar hoinap császári rendeletet közöl, amely megtiltja a táborban álló termékek eladását és megvételeit.

Konstantinápoly. Erzerumi távirat szerint a török csapatok megszüllötték Pergauzt és más Üityöt északra fekvő helyseget.

Konstantinápoly. A Dardanellák előtt március 18-ika óta általában nyugalom van. Az olasz lapjelentések szerint az entente-flotta a Dardanelláknál újabb két hadihajóját vesztette el.

Krisztiania. A Morgenbladet közli egy pétervárról érkezett orvos jelentését, amely szerint odahozott orosz sebészek körében dühöngő tifusz, himió és kolerajárványok a polgári lakosságra is áttértek.

Amsterdam. A lapok közlik, hogy a yorki hercegérsek vasárnap beszédet mondott, amelyben a háború pusztításait ecsetelve elmondja, hogy egy csapatban tizenkétezer tónyi angol haderőtől összesen 2330 ember került vissza.

Berlin. A Lokalanzeiger közli egy csetinjei Havas-jelentést, amely szerint tegnapelőtt egy osztrák-magyar repülőgép bombákat vetett a királyi palota környékére és anyagi kárt okozott.

Béke a nagyváradai polgármester és a feljelentő tanácsnok közt.

(Rimler Károlyt megkövette Komlóssy József.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, április 1.

Rimler Károly polgármester elnöklele alatt tegnap délelőtt tíz órakor tartott tanácsülésen hosszú idő óta első ízben jelentek meg a városi tanács összes tagjai.

A tulajdonképpeni tárgyalások megkezdése előtt Bige József jegyző felolvasta Komlóssy József gazdasági tanácsosnak a tanácshoz intézett beadványát a közte és Rimler Károly polgármester között fölmerült áttér ügyében, amelyvel különben a megkért fegyelmi képesán holnap a közigazgatási bizottság ülésén foglalkoznak.

Komlóssy József gazdasági tanácsos beadványában elismeri, hogy a legnagyobb valószínűség szerint rosszul értette, vagy félreértette Rimler Károly polgármester ama szavait, amelyek alapján a legnagyobb jóhiszeműséggel megtette az ismeretes felterjesztést a belügyminiszterhez. Lukács Ödön polgármesterhelyettesnek a katonai szolgálat alól való fölmentése ügyében. Második, védekező felterjesztésében sem akarja a polgármestert dezavualni, sem másképpen megsérteni. Azonban, ha tudtán és akaratán kívül megsértette Rimler Károly polgármestert, akkor most ánnepélyesen bocsánatot kér tőle.

A tanácsülésen személyesen is résztvevő Komlóssy József ezután előszóval is megismételte beadványa tartalmát és bocsánatot kért a polgármestertől.

Rimler Károly polgármester elfogadta teljes elégtételnek Komlóssy József bocsánatkérését és abbeli reményének adott kifejezést, hogy ezután semmi sem fogja megzavarni azt a harmóniát, melyre a mai nehéz viszonyok között a város vezetőségének nehéz és felelősségteljes munkájának sikeres elvégzésére oly nélkülözhetetlen szüksége van.

— Bismarck születésének századik évfordulója. A német államegység szenális megteremtőjének, Bismarck Ottó hercegnek, a vaskancellár emlékének hódol ma egész Németország. A nevezetes évforduló alkalmából a császár rendeletére a berlini Bismarckszobor előtt ma hivatalos ünnepséget tartottak, amelyen a németek uralkodóját fia, Vilmos herceg képviselte. A vaskancellár szobra körül, amelyet fenyőágak és babérkoszorúk érdeje borít,

a germán-nép komoly, a mai történelmi napokhoz illő lelkesedése imponánsan nyilvánult meg.

— A Nádasdi-huszárok új ezredparancsnoka. Sopronból jelentik: A limanovai hősnök, Muhr Otmárnak halála után a 9. huszárezred parancsnoka Haas Sándor ezredes lett. Őt azonban betegsége miatt saját kérelmére nyugdíjazták. Most Lúhe Imre ezredes lett az új ezredparancsnok, aki eddig a 13. as huszároknak volt a parancsnoka.

— Az angol Jockey-klubból kizárta magyar főurak. Londonból jelentik: Az angol Jockey-klub legutóbbi ülésén négy tiszteletbeli tagot töröltek a tagok listájából: a volt egyiptomi kedivét, Kinsky Károly herceget, Festetich Tasziló herceget és Batthány Elemér grófot.

— Husvétli ünnepi istentiszteletek az evangélikus templomban. Nagypénteken délelőtt 10 órakor tartandó istentiszteleten magyar nyelvű szent beszéd, utána urvacsora osztás; délután 3 órakor szent beszéd. Husvét vasárnap délelőtt 10 órakor magyar szent beszéd és utána urvacsora osztás, délután 3 órakor szent beszéd. Husvét hétfőn délelőtt 10 órakor német nyelvű szent beszéd és Dressmandt Gyuláné éneke, utána urvacsora osztás, délután 3 órakor magyar ima.

— Elhalasztott bevonulás. A következő hirdetményt kaptuk: Az 1891., 1895. és 1896. évi születésű magyar honosságu egyévi önkéntesek, egyévi önkéntesjelöltek, valamint ezen és egyéb évfolyam, a háború tartamára belépett és még be nem vonult önkéntesek az eddigi rendelkezésektől eltérőleg nem ez év április hó 15-én, hanem csak a népfelkelési szolgálatra kötelezett egyének részére majd még közhírré teendő legközelebbi bevonulási hirdetményben megjelölt napon kötelesek tényleges szolgálatra bevonulni. Azok az osztrák honosságu önkéntesek azonban, akik magyarországi fő- vagy középiskolákban végzik tanulmányaikat és oly csapatlelt pótalakulásaihoz avattatnak föl, melyek kizárólag az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokból nyerik kiegészítéseket, április 15-én tartoznak bevonulni.

— Az aradi honvédek hősnoka. A március 19-iki premyli kirohanás hősről, Szathmáry Géza ezredesről, a következő személyi adatokat közlik: Nyitramegyei születésű, ötvenhat esztendő. Edesatyja Szathmáry Kálmán volt. Felesége Kalinay Augusztia, most Lugoson lakik. Szathmáry részt vett a boszniai okkupációban. Egyszer mikor vasuton a Száva hidján utazott át, a hid összeomlott és Szathmáry a folyóba zuhant, de sikerült partra usznia. Mint katona eleinte Komáromban szolgált egyik közös ezrednél, de rendkívül erős magyar érzelme miatt sok baja volt feljebbvalóival, akik közül magyar ügy miatt kettővel párbajt is vívott. Ezért főhadnagy korában átlépett a honvédekhez s utoljára a lugosi kiegészítőparancsnok volt. A haretéren a gyulai honvédezred parancsnoka lett.

— Az Aradi Chewra Kadischa közgyűlését április hó 4. napján, délelőtt 10 órakor a templomépítési tanácssteremben tartja.

— Alapítvány. Jellinek Henrik dr., a Bécsben elhunyt aradi ügyvéd emlékének megörökítésére tiszteletli jótékonyesú alapítványt létesítettek. Az alapítványra eddig a következő adományok folytak be: Keil Lipót dr. 100 kor., Leopold Zsigmond 20 kor., Deutsch Andor 20 kor., Földes Soma és neje 25 kor., Lusig. Armin 20 kor.

— A posztócsalók megvesztegették őrkét. Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta Elek Gábor sarkadi születésű 43 éves, állásától felfüggesztett rendőrt. Elek Gábor a főkapitányságon letartóztatottak, illetve fogdába zártak őrizetével volt megbízva. Kötelességét hanyagul teljesítette, sőt többször egyenesen visszaélt a reá ruházott szerepkörrel, amennyiben a posztócsalás ügyében letartóztatottak némelyikének lehetővé tette, hogy egymás valóságainak némely részleteiről tájékozódást szerezzenek. Lehetővé tette azután, hogy egyik-másik letartóztatott kicsempészett levelekkel családtagjaival érintkezzenek. Riemer Gyula a Nemzeti Textilművek igazgatójának levelét átadta Bastir Ernőnek. A levelekben nemcsak családi ügyekről volt szó, hanem oly értesítésekről is, a melyet a bizonyítás anyagához tartozó körülményeket érintettek. Az igazgató arra bírta rá a levelével Bastirt, hogy másítsa meg terhelt vallomását, a mit ez meg is tett és letagadta, hogy Riemernek pénzt adott a posztószállítás megszerzéséért. A kötelességéről megfélekezett rendőr visszaélései azonban még idejekorán kiderültek, úgy hogy a nyomozás sikerességének, elsősorban a bizonyíték szerzésnek befolyásolására irányuló szándék meghiusult. Elek Gábor, a kit kisebb pénzadómanýokkal, majd olyan ígéretekkel, hogy kiszabadulásuk után házat és birtokot vesznek neki, megtántorították — a főkapitány nyomban felfüggesztette állásától és a mai nappal a rendőrség átadta a királyi ügyésznek.

— A posta husvétja. A nagyváradai posta-és távirtda igazgatóság ezúton figyelmezteti a közönséget, hogy a husvétii rendkívüli forgalom ideje alatt a küldemények pontos kezelése csak a csomagolásra és címzésre vonatkozó szabályok betartásával biztosítható. Pénzt, ékszer, műtárgyakkal egybecsomagolni nem szabad. Csomagolásra falada, vesszőkosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagolópapir használandó. A pecsételéskor vésett pecsétnyomót kell használni. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezetéknév és keresztnévnek, továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és helyének pontos kitételére. A címet magára a hurkolatra vagy fátábláskára erős lemezpapírra kell írni. Felette kívánatos, hogy a feladó névét és lakását, továbbá a címrát összes adatait feltüntető papírlap legyen a csomagon.

— Egy kiló cukor 95 fillér. Budapestről jelentik: A közönség helytelen panasza a főváros érintkezésbe lépett a cukorgyárak eladási irodájával a megállapodott abban, hogy a cukorgyárak maguk fogják a cukorárúsító boltokat nyitni. A fűszerkereskedők helyett tehát maguk a cukorgyárak adják el a közönségnek a cukrot, még pedig olyan árárt, amelyet a főváros állapít meg. Mint értesülünk, a főváros a cukor kilójának maximális árát 95 fillérben szabja meg. Aki ennél drágábban ad el, azt rögtön től kell jelenteni, hogy szigorúan megbüntessék. Ezt az intézkedést az tette szükségessé, hogy ma reggel a fővárosban nem lehetett cukrot kapni. A cukorgyárosok már napokkal ezelőtt kijelentették, hogy csökkenés csak a kockacukorban lesz, mert az igen nagy részben a katonaság részére kell, de porcukor és süvegucukor van elég. Ha pedig nem lenne, akkor mesterségesen tüntettek el a cukrot azok, akik uzsoraskodni akarnak vele. A cukorgyárak rendszeren szállítják a cukrot; ha tehát a közönség nem jut hozzá, akkor a közvetítők visszatartják.

— Szerbia férfi lakossága megtizedelve. Predeából jelentik: Bukarestbe nap-nap után borzalmaktól hemzseggő jelentések érkeznek a szerbiai egészségügyi viszonyokról. A halálozások száma egyre növekszik, ami különös tekintettel az irihatalan járványokra, komoly veszedelemmel fenyegeti a férfi lakosságában máris megtizedelt szerb nemzetet. Mindenesetre, a háború után Szerbia sok teret fog nyújtani a szomszédos országoknak a bevándorlásra. Egész

országok részük jutnak majd román és bolgár befolyás alá. A harmincéves háború óta egy nemzet férfi lakosságának ilyen mértékű megtizedelésére még nem volt példa.

— Hazaárulással vádolt angol gyárosok. Egy amerikai magyar lap közli: Mint Londonból írják, Glasgowban zárt ajtók mögött egy olyan szenzációs hazaárulási pört tárgyalnak, a melynél szenzációsabb még nem volt a háború egész tartama alatt. A tárgyalásról hírek alig szivárognak ki s nevéket egyáltalán nem hozták nyilvánosságra. Mindez a nagy titokzatoság annál is inkább felcsigázza a közíváncsiságot, mert mind ezidőig az ilyen ügyeket nyílt tárgyalásokon tárgyalták. Glasgow legnagyobb acélgyárai közül kétfőnek tulajdonosait azzal vádolják, hogy már az ellenségeskedésnek megkezdése óta hajószámra szállították az anyagot a németországi Krupp-gyárak részére. Hogy a gyár azután az anyagot ágyuk gyártására használta, az természetes. A szerzett információk szerint a tényállás az, hogy a Krupp-gyár, amely már tizenöt esztendő óta állott üzleti összeköttetésben a két glasgowi céggel, ezeknek tekintélyes összeggel tartozott akkor, amikor a háború kitört. A vád szerint a Krupp-gyár a háború kitörése után egy semleges államon keresztül fizetett a két glasgowi cégnek s ezek ugyane semleges államon keresztül szállították a Krupp-gyárnak ismét a hadianyagot. Ezek az üzleti tranzakciók hir szerint a múlt év szeptemberében történtek, körülbelül hat héttel az ellenségeskedés megkezdése után. A két gyár négy tulajdonosa most hazaárulással vádolva áll a bíróság előtt, mely a biztosítékukat fejenként tízezer dollárban szabta meg.

— Az első nagy lóverseny a háború alatt. Londonból jelentik: Az angol közönség lóversenyt kíván még a háborúban is és lóversenynek kell lennie. A nagy liverpooli akadályverseny pénteken került eldöntésre Liverpoolban. A 7600 méter távolságú versenyben a legelső outsider, Lady Nelson hat éves Ally Sloper-jegyző. A versenyben összesen 21 stepler futott és ezek közül csupán kilenc futott keresztül a pályán. Lord Marcus, melyet a francia Parfement lovagolt, már az első fordulónál felbukott. A győztest J. Antony angol uriovas lovagolta. A verseny eredménye a következő: Liverpool Grand National steeplechase. Díj 1000 font st., távolság 7600 méter. 1. Lady Nelson 6é. Ally Sloper-je lov. mr. J. Anthony. 2. B. Ismay id. Jacobus-a. 3. id. Father Confessor. 4. id. Alfréd Rolle. Biztosan két hosszal első, nyolc hosszal harmadik. Huszonegy ló futott. Fogadások: 6:1 Irish Mail. 7:1 Lord Marcus. 9:1 Silver Top. Balascodden és Father Confessor. 10:1 Cachelor Flight. 100:9 Ally Sloper. A versenynap érdekessége a pályán felállított toborzó iroda volt, mely a polgári sportközönséget az angol hadseregbe való belépésre csalogatta. A toborzás szomorú eredménnyel végződött, mert a polgárok egyáltalán nem mutattak hajlandóságot arra, hogy khaki ruhát öltsenek magukra.

— „Chic” uridivat üzlet ajánlja tavaszi divatújonságait kalap, nyakkendő, fehérnemű stb. férfi- és nőigummikabátjait, olcsó szabott árak mellett. Arad, Andrassy-tér 15. 191

— Labdák, Footballok, husvétii tojások, illatszerek, legnagyobb választékban és legolcsóbban a Fischer ruházában a Szabadság-téren nyári sport és amerikai gyermek kocsik és székkek megérkeztek. Figyelem a cégre Fischer Ruház. 227

— Irodistanókre, könyvelőnőkre szükség lesz! Birtokozás az áprilisban kezdődő tanfolyamra d. e. 10—12, d. u. 3—5. Engel kerestanfolyama, Lázár Vilmos-u. 2. Földes-palota mellett. 1214

— Ugyvédi irodák b. figyelmébe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1918. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.

— Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

Frigyes főherceg.

(Német őrnagy impressziói hadseregünk főparancsnokáról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 1.

Moraht őrnagy a Berliner Tageblatt kiváló katonai munkatársa legutóbb a monarchia seregeinek főhadiszállásán tett látogatást, ahol Frigyes főherceg generalisszimusz is fogadta.

Erről a látogatásról Moraht őrnagy ezeket írja:

Az 1813-ik év augusztus 27-ikén Blücher Gaeisenauval azt iratta Yorknak, hogy mennyire elégedetlen, mert a tömegben kialudt a harc tüz: „... Nem tudom titkolni, milyen elégedetlen vagyok a lovassággal.” A „Tanulmányok Clausewitz után” című munkában, amely a német főhadiszállás mestere szellemes tollából származik, a következők állnak a háborúnak erről a jelenségéről: „Csak kevés, valóban igazi harcos természet, csak olyan férfiak, akiket áthat a legmagasabb katonai kötelességérzet, maradnak csak egyformák a háború legnélkülözésteljesebb helyzeteiben.” Ugy látszik, mintha az a hatalmas háború, amelyet Ausztria-Magyarország folytat, a valódi harcos természetek egész millióit teremtette volna meg vagy váltotta ki. Míg 1870 decemberében a második német hadseregűl a harc tüz már csak bágyadt lobogással pisákolott és tulsúlyba került a „régóta várt pinenés” utáni vágy, a háborús gondolat szívós erővel marad meg a hónapok óta folyó kárpáti csatákon. Goltz báró, aki, mint tettebb emítettük, a német Loire-hadsereg hangulatát ítélte meg, a legjobb forrásokra támaszkodott. De a jelen közvetlenül beszél.

Mikor ma szembenállottam Frigyes főherceggel, az osztrák magyar hadsereg főparancsnokával, ez a tapasztalt hadvezér sok megpróbáltatáson keresztülment csapatainak bátor keivéről beszélt. Még mindig lobogva ég a harc kedv a hóval fedett hegyeken, ahol a nélkülözések mindanki számára jóval felülmulják azt amértéket, amelyet egykor a Loire-nél éltünk át.

És ha az Orleans mellett vívott decemberi harcokban résztvevő csapatokról Goltz báró ezt írja: „Néhány szívós kedélyt kivéve, mindenkijőlakott már még a szerénység ütközeteivel is”, az osztrák-magyar seregek még most is kimeríthetetlen aldozatkesztséggel és reményteljes türelemmel várják a végső győzete napját.

A főherceg a hadseregének lelkében tud olvasni. Sokáig parancsnok volt az ötödik hadtestnek és sikerült neki, hogy rányomja a maga bélyegét erre a hadtestre. Már néhány ső után azt a benyomást nyertem, hogy a császari fenség hadseregének szerető apja, akinek egész lénye felolvad az alárendeltjeiért: gyémekéért való gondoskodásban. Csak a legnagyobb kötelességérzetből fejlődhetik virtuozitássá a „háborúnak ez a lelki eleme”, a csapatokért való gondoskodás. Freytag-Loringhoven főhadiszállás mestere, aki mostani szolgálata előtt az osztrák-magyar főparancsnoksgnál időzött és itt sok barátot szerzett magának, mint háborús pszichológus így nyilatkozott: „A lelki elem a fegyverek mai nagyfejlettségű technikája mellett is még mindig döntő jelentőségű.” Hogyan is kiáltott tel az a hadsereg, amely legelőbb hadurának, Kuropatkinnak szemé előtt morzsolódott szét Mandzsuriában? „Adj kenyeret, atyuska, adj ruhát és szállást!” Ha ez az orosz hadvezér már látta a közelgő végzetet a front mögött írtott észlelt önző gazdálkodásból, úgy a mostani orosz hadsereg szétmorzsolásának végső oka abban rejlik, hogy a vezetők és a katonák között nincsenek olyan szálak, mint Frigyes főherceg és katonái között.

Kétségtelen, hogy a főparancsnok méltányolta a kárpáti harcterep súlyos nehézségeit. Arcvonásain és tekintetén láttam, hogy megszire visszautasítja hadserege szétbomlásának még a gondolatát is. Az erre számító Oroszország alaposan tévedett. 1877. december közepén a husz orosz zászlóaljából, amely a Sipka-

szorosnál állott, 81 tiszt és 5214 katona betegedett meg és a huszonnegyedik orosz gyaloghadosztályból megfagyott és megfulladt öt nap alatt 1761 ember. Ezt a hadosztályt mint harc-képtelent fel kellett váltani. Mit jelentenek ezek a számok, pár napos harcban, összehasonlítva azokkal az áldozatokkal, amelyeket osztrák-magyar részről hoztak meg az öt hónapos hegyi háborúban? Az oroszok képesek rá, hogy visszahívják kimerült hadosztályukat. Új tömegeket állítanak helyükbe. Ausztria-Magyarország hadseregét nem százhetven millió lakosságból egészítik ki. Itt kitarthatra és szilárd-ságra volt szükség, jóllehet, mint a főherceg hangsúlyozta, alig volt egy ember, akinek testi ereje kibírta a küzdelem egész tartamát.

Minden, amit az osztrák-magyar főparancsnok a hatalmas küzdelem nehézségeiről mondott, nem a esüggendő szívből fakadt. Csak csapatai szolgálatainak elismerése és a bizalom az ő megrendíthetlenségükben, ez adta neki a szót. Kuropatkin, aki annak idején mint vezérkari tiszt a Balkánon résztvett egy téli háborúban, azt állította, hogy az első vonalban lévő hadosztályok egymásután pusztultak volna el, ha az általános offenzíva a hegyen keresztül nem szabadította volna meg őket elviselhetetlen helyzetükből. Hogy szövetségeseink minél előbb elérjék az előrehaladó támadás napját, csak ezt kívánhatja minden egyes német ember.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Mikelaka nábobjának hagyatéka.

(Az özvegy a félmillió vagyon örököse.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 1.

Megemlékeztünk már arról a perről, amelyet Kozma Jóca mikelakai lakos indított Kozma György, a mikelakai „parasztnábob” hagyatékaért. Kozma György, hosszú időn keresztül Mikelaka bírja, a község legvagyonosabb embere volt: évtizedes, szorgalmas munkával fél millió korona értékű vagyont gyűjtött össze, amelyet, miután végrendelet nem maradt utána, özvegye örökölt.

Kozma halála után nevelt fia és unokaöccse, Kozma Jóca pert indított az özvegy ellen, a hagyatékot magának követelve azzal, hogy az elhunyt parasztnábob Mihucz Száva tanító, Todorzie Vasul községi bíró, Hucz Száva volt bíró és Tinódi János tanító előtt szóbeli végrendeletet tett, amelyben általános örökösévé őt nevezte meg. Kozma Jóca különben ági örökösödés címén is követelte a vagyon egy részét.

Az örökösödési per még nem dőlt el, Múlek Lajos dr. királyi közjegyző előtt azonban ma volt a hagyatéki tárgyalás. Megállapítást nyert, hogy a Kozma után maradt vagyon körülbelül fél millióra becsülhető, abból azonban — mint azt Precupás György dr. az árvaszék, által az ági örökösök részére kirendelt ügygondnok is elismerte — csupán egy fertály föld és egy ház az ági vagyon s ezért a törvény értelmében az ügygondnok csupán a föld és ház egyharmad részének kéthatod részét kérte az ági rokonok részére, a többi vagyona vonatkozólag pedig elismerte az özvegynek közszerzeményi és hitvestársi örökösödési jogát. Hutorán Viktor dr., özvegy Kozmáné ügyvédje is az egész vagyona nézve kérte az özvegy jogának elismerését. Az örökösödési ügyben a döntést legközelebb fogja meghozni az aradi királyi törvényszék.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1915. évi április 2-án:

Ninos előadás.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

ARADI KÖZLÖNY

1915. évi április 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország leg-elterjedtebb, legtartalmasabb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállította le szövegrészének terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny a világháború eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén és legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Minden új előfizető, aki április hó 1-vel negyedévi előfizetéssel belépett az előfizetők sorába, ajándékul ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Képes Naptárát az 1915. évre.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	
egy hónapra	2 K. — fill.
negyedévre	6 " — "
Vidéken:	
egy hónapra	2 K. 40 fill.
negyedévre	7 " — "

NYILTÉR.*

APOLLO SZÍNHÁZ.

Ma utoljára

Az eltörött kulcs

detektívdráma 3 felvonásban.

Főszerepben: HEDDA VERNON.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

21

*Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

Ajánlok:

Csabai szalámi kolbászt,
" füstölt sonkát,
" " karajat,
" babot

Garai Károly

József főherceg-ut 11. sz.

Ajánlunk

ösmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kocszot

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és díó- osztályozásban

tetszés szerinti mennyiségben

házhoz szállítva

és teljes waggonrakományokban bármely vasut állomásra

a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és kocsz-nagykereskedése Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Valódi aussigi

Rézgálic

kapható 1097

Messzer Árminnál, Pankota.

?

Jön! Jön!

2177—1915. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszterium 78717. eln. számú rendelete folytán közhírré teszem, hogy hadbavonult katonáknak mezőgazdasági munkákra 14 napig terjedő szabadságolása a legénység által kizárólag kihallgatáson előjáró katonai parancsnokságnál kérendő. Legénység vagy hozzátartozói által bárhová benyújtott írásbeli kérelmek figyelembe vételni nem fognak és a felsőbb hatóság-hoz fel nem terjeszthetők.

Arad, 1915. április 1-én.

Varjassy,
polgármester.**Kalmár József**

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja**költözködők figyelmébe:**

villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villamos csillárokat, villamos főztedényeket, villamos vasalókat, villamos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket.

214—1915. éin. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminiszter 9941—1915. éin. sz. rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy Orosz-Lengyelország megszállott területeire csakis arcképpel ellátott utlevéllel lehet utazni, mely utlevél a megszállott területre való utazás célját és végpontját feltűntető záradékolással és a hadsereg-főparancsnokság főhadtáparancsnokság vagy a cs. kir. hadminiszterium által eszközölt láttamozással van ellátva.

Arad, 1915. március 31.

Greén
főkapitány.

Az ujonnan életbe lépett polgári **perrendtartás** folytán szükséges

**ügyvédi
és
birósági
nyomtatványok**

kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaság

nyomdájában,

József főherceg-ut 22. szám.

(Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.)

Használt ólom
megvételre kerestetik.

A szépségápolás titka a használandó **szépségápolószerek helyes megválasztása!** Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselakesznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle**Csukamájolajat**

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni, a „Melogen“. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és ártalmas gyengesség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depilor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb, minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Tanítónőképző-intézeti tanfolyam nyílik meg

IV. polg. IV. felsőt, illetőleg VI. felsőt végzett növendékek részére. Sikeres vizsga garantálva, amennyiben a jelöltek a tantervben kiszabott tárgyakat teljesen és szakszerűen sajátítják el. Jelentkezhetni Aulich-ut. 20., földszint 1. 1197

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3861

Koch Dániel

Arad Deák Ferenc-utca 42. sz.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban kipróbált

kettős fűtőkályhák és kettős füstcsövekkel érhető el.

Megállapított ugyanis, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent a.

Kettős füstcsövek állandóan raktáron vannak és igen olcsók. — 2. sz. (kis szobára) 6 korona. 3. sz. 8 korona. 6. sz. 20 korona.

Egyedül

1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítője

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó unak, Arad. A kettős „Patent“ füstcső igen jó, mert kevés fűtőanyag melegeket ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisztelettel Zimmermann-üzlet.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ELLÁTÁS.

Jó házi koszt
1—2 egyén részére házon kívül kapható Sárosi-u. 7., ajtó 2. 1218

ALKALMAZÁST NYER.

4 középszíályt
végzett jómegjelenésű fiut tanulóknak felvesz Hanzu drogueria. 1167

ALKALMAZÁST KERES.

Mondonyvezető
nyugdíjas, iparvasutnál alkalmazást keres. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jellegre kiadóhivatalba kértnek. 1199

Jobb családból
való leány házvezetőnek ajánlik öreg urhoz. Megkeresések „Házvezető” jellegre a kiadóhivatalba kértnek. 1207

KIADÓ LAKÁS.

2 esetleg 3 szoba
a belvárosban, nyugdíjas öreg házaspárnak, gyönyörű udvartartással, kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1228

Eötvös-utca 12. számú
hátsó Májusra 2 szobás emeleti udvari lakás kiadó. 1154

Kiadó
Asztalos, S.-u. 2—3. sz. alatt 3 utcai, 1 udvari, hálófülke és fűtőszobából álló 1. emeleti lakás a szükséges mellékletekkel, 1915. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Kétszobás
utcai lakás hálófülkével amonnakra, kétszobás utcai lakás májusra, újonnan festve, olcsón kiadó. Hirschmann-ház Háltér 6. 1197

2 szobás
udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt amonnakra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Egy szoba,
konyha és élektámaszából álló udvari lakás Apponyi-rt 1. sz. alatt kiadó.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Női Bluzok
crepből vagy voából 1.96 koronától feljebb. Pongyolák crepből színtartó 6.96 korona. Póstaí széküldés utánvét mellett eszközöltetik. Mirosparti árubáz Forray-utca. 1161

Nemesfűz
dugványok, málna, ribizke, pöszmótsa tövek és bokrok, díszcserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle falkolai termékek jutányos árban beszerezhetők: szatmári Szabó István falkolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

Papírszalvéta
1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Egy darab
teljesen jókarban levő nagyobb fajta kézihajtású tengeri daráló eladó Cím a kiadóhivatalban. 1056

Eladó muraközi ménnek.

Jakabffy Zoltánné gazdaságában Kupa-pusztán posta Dombiratos. 1107

Egy drb deres 166 cm. magas 2 $\frac{1}{4}$ éves ára 2600 korona.

Egy drb pej 163 cm. magas 2 $\frac{1}{4}$ éves ára 2400 korona.

„PENSIO EXQUISITE”
VILLA IRENEA
VOLOSKA—ABBZIA

Előkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegánsan berendezett szobával, esküvel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Előcsángu konyha. Gyönyörű fakécskénél fogva kitűnő kiváló tiszták részére készítenek alkalmas.

Hirdetmény.

Arad város Tanácsa 6080—1915 sz. a. kiadott hirdetményében a különböző gabonaneműekből készített lisztek legmagasabb árát közhírré tette.

Ezen hirdetményből úgy az elárnsító, mint a vevő közönség, kellő tájékozást szerezhetett.

Ennek dacára azonban az ellenőrzést teljesítő közgeim jelentéseiből, nemkülönb a magánosoknak feljelentéseiből azt tapasztalom, hogy ezen rendelkezések az eladók részéről sok esetben nem lesznek betartva.

Ennélfogva ismételt és nyomtatékosan figyelmeztetem a liszt elárnsításával foglalkozókat, hogy a lisztárakra vonatkozó hivatalos megállapítást annál is inkább tartásák be, mert annak betartását közgeimmel állandóan ellenőrzetem és minden felmerülő kihágás esetén kimételesen fogok eljárni.

Arad, 1915. március 15.
Green, főkapitány.

Horgony-Liniment. Capitel pompos.
A Morgony-Pala-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés hűléseknél, rheumánál, köszvényknél stb.
Üvegjel: kor. — 20, 4.00, 2.—

Horgony-vas-albuminát-festvény.
Vasanyaghiányt és vérszegénységet.
Üvegjel: kor. 1.00.

Kapható a legtöbb gyógyszerárterben vagy közvetlenül készíttetőtől.
Dr. Hübner „Az új orvosi eszközök”, című gyógyszerkatalógusában, 1. kötet, 11. oldal.
Készíttető: Dr. Hübner, Budapest, V. ker., Szabadság-utca 5.

8761

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Csőd-tömegeladási hirdetmény.

Alulírott csőd-tömegeladónak az állandó csőd-választmány határozata folytán ezennel közhírré teszem, hogy néhai Hirsch Mihály hagyatéka csőd-tömegéhez tartozó és a csődleltár 1—438, 439—674, 681—686, 700, 701, 704—714, 117—722, 724, 726, 730. tételei alatt 13781 korona 80 fillér becsértékben és 24230 korona 50 fillér beszerzési árban felvett kész butorok, félig kész és munkában levő butorok, butor alkatrészek, butorszövetek, tülkörtablák és vasalások, továbbá a leltár 675—683, 698, 702, 703, 715, 716, 723, 725, 727. tételei alatt 542 korona becsértékben és 1190 korona beszerzési árban felvett használt gyalupadok, enyvező bakok, enyvező szorítók, asztalos kályhák, vegyes használt asztalos szerszámok, enyv és végül a leltár 687—697, 699, 728—729. tételei alatt 3381 korona becsértékben és 4377 korona 80 fillér beszerzési árban felvett fenyőpallók, fenyődeszkák, 454 köteg furnir, 16 köteg vegyes butorléc ajánlati árverésen eladtnak.

Felhívom a venni szándékozókat, hogy a fenti becsértéknek megfelelő 10 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat akár a fenti csoportokra külön-külön, akár az összes ingókra együttesen 1915. évi április hó 15. napjának délelőtti 12 órájáig nálam adják be. A bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ingók közbenjöttöm mellett bármikor megtekinthetők. Vevő köteles a vételárat és a vételár után a harmadfoku illetéket, nyugtábelyeget az eladás után 24 óra alatt kezeimhez készpénzben lefizetni és az ingókat ugyanazon időn belül átvenni és 3 nap alatt elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1915. évi április hó 15-én délután 4 órakor Dr. Mittler Izidor választmányi elnök ügyvédi irodájában Aradon tartandó ülésen fog határozni olyképen, hogy először az írásbeli ajánlatokat bontja fel, azután esetleg szóbeli versenytárgyalást tart, fenntartván magának a jogot a beérkezett írásbeli avagy a szóbeli versenytárgyaláson tett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit minden indokolás nélkül visezantacitani s esetleg az ingókat más módon értékesíteni avagy azok értékesítését későbbi időpontra halasztani.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tette, úgy a bánatpénzének elvesztésén felül a megvett ingók a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni. Az ajánlat elfogadásától kezdve az ajánlat tárgyát képező tömeget érhető bármennyi kár a vevőt terheli.

Sem a tömegeladónak, sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdetett ingók minősége, mennyisége, értéke, megléte és ugyanazonosságaért.

Kelt Aradon, 1915. évi április hó 1-én.
1219
Dr. Kele Gyula
ügyvéd, tömegeladónak
Arad, József főherceg-ut 7. sz.